

Määräykset ja ohjeet 16/2012

Kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat määräykset: Sairauskassat ja hautaus- ja eroavustuskassat

Dnro
FIVA 18/01.00/2017

Antopäivä
13.12.2012

Voimaantulopäivä
1.1.2013

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 183 51

faksi 09 183 5328

etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi

www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja

Vakuutusvalvonta/Vakuutussektori

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	5
1.1	Soveltamisala	5
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	6
2.1	Lainsäädäntö	6
2.2	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	6
2.3	Kansalliset suositukset	6
3	Tavoitteet	7
4	Yleiset kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat määräykset	8
4.1	Sijoitusten kirjanpito	8
4.2	Ulkomaanrahan määräiset erät	8
4.3	Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista	9
5	Saamisten ja sijoitusten arvostaminen	10
5.1	Hankintamenoon arvostaminen - peruseriaatteet	10
5.1.2	<i>Sijoitukset</i>	10
5.1.3	<i>Rakennusten hankintameno, poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten palautukset</i>	11
5.1.4	<i>Arvonkorotus</i>	11
5.2	Omaisuuksien käyttötarkoituksen muutos ja arvonkorotus	12
6	Sijoitusten käyvän arvon määrittäminen	13
6.1	Kiinteistösijoitusten käypä arvo	13
6.1.2	<i>Käyvän arvon määrittämisperiaatteet</i>	13
6.2	Muiden sijoitusten käyvän arvon määrittämisperiaatteet	14
6.3	Saamisten käypien arvojen määrittäminen	15
7	Tuloslaskelma	16
7.1	Tuloslaskelman kaava	16
7.2	Tuloslaskelman täyttäminen	19

	7.2.1	Vakuutusmaksutulo	19
	7.2.2	Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut	19
	7.2.2.1	Sijoitustoiminnan tuotot	19
	7.2.2.2	Sijoitustoiminnan kulut	20
	7.2.3	Sijoitusten arvonorotukset ja arvonorotusten oikaisut	20
	7.2.4	Korvauskulut / Sairauskassa	20
	7.2.5	Korvauskulut / Hautaus- ja eroavustuskassa	21
	7.2.6	Vakuutusmaksuvastuun muutos	22
	7.2.7	Hoitokulut ja poistot	22
	7.2.8	Muut tuotot ja kulut	22
	7.2.9	Tilinpäätössiirrot	22
8	Tase		23
	8.1	Taseen kaava	23
	8.2	Taseen täyttäminen	28
	8.2.1	Aineettomat hyödykkeet	28
	8.2.2	Sijoitukset	28
	8.2.3	Kiinteistösijoitukset	28
	8.2.4	Sijoitukset työnantajayritykseen / Sairauskassa	29
	8.2.5	Muut sijoitukset	29
	8.2.6	Saamiset	30
	8.2.7	Muu omaisuus	30
	8.2.8	Siirtosaamiset	31
	8.2.9	Oma pääoma	31
	8.2.10	Tilinpäätössiirtojen kertymä	32
	8.2.11	Vakuutustekninen vastuuvélka / Sairauskassat	32
	8.2.12	Vakuutustekninen vastuuvélka / Hautaus- ja eroavustuskassat	33
	8.2.13	Pakolliset varaukset	33
	8.2.14	Velat	33
	8.2.15	Siirtovelat	34
9	Toimintakertomus ja liitetiedot		35
	9.1	Toimintakertomus ja liitetiedot - esittäminen	35
	9.2	Tuloslaskelman liitetiedot / Sairauskassa	35
	9.2.1	Hoitokulut	35
	9.2.2	Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	36
	9.3	Taseen liitetiedot / Sairauskassa	38
	9.3.1	Sijoitukset	38

9.3.2	<i>Kiinteistösijoitusten muutosten erittely</i>	39
9.3.3	<i>Muiden lainasaamisten erittely</i>	40
9.3.4	<i>Oman pääoman muutokset</i>	40
9.3.5	<i>Vakuutustekninen vastuuvélka</i>	41
9.3.6	<i>Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot</i>	41
9.4	Tuloslaskelman liitetiedot / Hautaus- ja eroavustuskassa	42
9.4.1	<i>Hoitokulut</i>	42
9.4.2	<i>Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely</i>	42
9.5	Taseen liitetiedot / Hautaus- ja eroavustuskassa	44
9.5.1	<i>Sijoitukset</i>	44
9.5.2	<i>Kiinteistösijoitusten muutosten erittely</i>	45
9.5.3	<i>Muiden lainasaamisten erittely</i>	46
9.5.4	<i>Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot</i>	46
10	Kumotut määräykset ja ohjeet	47
11	Muutoshistoria	48

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetussa laissa tarkoitettuihin valvottaviin:

- vakuutuslainsäädännön 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa mainitut sairauskassat
- muut vakuutuslaitokset (hautaus- ja eroavustuskassat).

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan lähtökohtaisesti sekä sairauskassoihin että hautaus- ja eroavustuskassoihin. Jos johonkin lukuun sisältyvää määräystä tai ohjetta sovelletaan vain sairauskassoihin tai vain hautaus- ja eroavustuskassoihin, on siitä erikseen maininta kyseisen määräyksen tai ohjeen kohdalla.

2 Säästöstausta ja kansainväliset suosittukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- vakuutuskassalaki (1164/1992, jäljempänä myös VKL)
- kirjanpitolaki (1336/97, jäljempänä myös KPL)
- kirjanpitoasetus (1339/97, jäljempänä myös KPA)
- sosiaali- ja terveysministeriön asetus vakuutuskassan ja eläkesäätiön tilinpäätöksestä (1336/2002, jäljempänä myös STMtpA)
- sairausvakuutuslaki (1224/2004, jäljempänä SVL)
- laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista (566/2005, jäljempänä kuntoutuslaki)
- korkolaki (633/1982)
- aravarajoituslaki (1190/1993).

2.2 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- vakuutuskassalain 74 b §:n 6 momentti
- vakuutuskassalain 77 §:n 3 momentti

2.3 Kansalliset suosittukset

- Kirjanpitolautakunnan (KILA) yleisohjeet

3 Tavoitteet

- (1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on
- varmistaa, että valvottavan laatima tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan valvottavan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Lisäksi tavoitteena on varmistaa, että valvottavat soveltavat tilinpäätöksen laadintaan liittyviä säännöksiä mahdollisimman yhdenmukaisesti. (*Annettu 23.11.2017, voimaan 31.12.2017*)
 - palvella mahdollisimman kattavasti valvottavan tilinpäätöksen laadintaa.

4 Yleiset kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevat määräykset

- (1) Vakuutuskassalain (VKL) 6 luvussa säädetään vakuutuskassan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:
 - vakuutuskassalain 74 b §:n 6 momentti
 - vakuutuskassalain 77 §:n 3 momentti.

4.1 Sijoitusten kirjanpito

MÄÄRÄYS (kohta 3)

- (3) Vakuutuskassan kirjanpidon perusteella tulee pystyä selvittämään sijoitusten alkuperäinen hankintameno, kertyneet arvonalentumiset, tehdyt arvonalentumisten palautukset sekä arvonorotukset erikseen saamisiksi sekä sijoitus- ja käyttöomaisuudeksi katsottavien sijoitusten osalta.

4.2 Ulkomaanrahan määräiset erät

- (4) KPL 5 luvun 3 §:n mukaan ulkomaanrahan määräiset saamiset samoin kuin ulkomaanrahan määräiset velat ja muut sitoumukset muutetaan euromääräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

MÄÄRÄYS (kohdat 5-7)

- (5) Valuuttakurssierot käsitellään kirjanpidossa pääsääntöisesti tulon tai menon oikaisueränä ja rahoitustapahtumiin liittyvät kurssierot sijoitustoiminnan muina tuloina/menoina. Vähäiset menon tai tulon oikaisuerinä syntyneet kurssierot voidaan käsitellä sijoitustoiminnan muina tuloina/menoina.
- (6) Taseen muidenkin omaisuuserien kuin sijoitusomaisuuden valuuttakurssivoitto merkitään sijoitustoiminnan tuottoihin ja valuuttakurssitappiot sijoitustoiminnan kuluihin.
- (7) Kurssierot käsitellään noudattaen KILA:n yleisohjetta (13.12.2005) ulkomaanrahan määräisten saamisten sekä velkojen ja muiden sitoumusten muuttamisesta euromääräisiksi.

4.3 Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

- (8) Luettelosta kirjanpidoista ja aineistoista säädetään KPL 2 luvun 7a §:ssä. *(Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)*

5

Saamisten ja sijoitusten arvostaminen

- (1) Vakuutuskassalain (VKL) 6 luvussa säädetään vakuutuskassan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:
 - vakuutuskassalain 74 b §:n 6 momentti
 - vakuutuskassalain 77 §:n 3 momentti.
- (3) Saamiset arvostetaan VKL 74 a §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kirjanpidossa nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.
- (4) Sijoitukset voidaan arvostaa VKL 74 b §:n mukaan joko hankintamenoon tai käypään arvoon. Jos sijoitukset arvostetaan käypään arvoon, käyvän arvon arvostamisessa on noudatettava VKL 74 b §:n lisäksi KPL 5 luvun 2a § ja KPL 5 luvun 2b §. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

5.1 Hankintamenoon arvostaminen - peruseriaatteen

- (5) Sijoitusten hankintameno määritetään KPL 4 luvun 5 §:ssä.
- (6) Sijoitusten arvonalentumisten ja arvonalentumisten palautusten kirjaamisen osalta noudatetaan VKL 74 b §:n 1 ja 2 momentteja.

MÄÄRÄYS (kohdat 7-8)

- (7) Jos sijoituksesta aikaisemmin kirjattu arvonalentuminen on palautettu, saa arvonalentumisen palautus olla enintään aikaisemmin tehdyn arvonalentumisen suuruinen.
- (8) Sijoituksen jäljellä olevalla hankintamenoalla tarkoitetaan alkuperäisen hankintamenoa sekä kertyneiden poistojen ja kertyneiden arvonalentumisten erotusta.
- (9) Mikäli välillisiä menoja luetaan hankintamenoon, on noudatettava KILA:n yleisohjetta Kiinteiden menojen lukeminen hyödykkeen hankintamenoon (31.1.2006).

5.1.1 Sijoitukset

MÄÄRÄYS (kohdat 10-11)

- (10) Indeksiin sidotut lainat ja muut vastaavan tyyppiset yhdistetyt instrumentit, joihin liittyy johdannainen/johdannaisia, jaetaan kirjanpidossa pääsopimukseksi ja johdannaisopimukseksi ja kumpikin arvostetaan erikseen alimman arvon periaatteella. Vaihtoehtoisesti

voidaan koko yhdistetty instrumentti kirjata ja arvostaa yhtenä kokonaisuutena. Alimman arvon periaatetta noudatetaan myös siinä tapauksessa, että lainan pääoma on turvattu.

- (11) Optiolainan hankintamenoksi katsotaan, milloin optiolainaa ei ole hankittu erillään optioto-distuksesta, lainaosuuden ensimmäinen julkisesti noteerattu markkinahinta merkinnän tai muun hankinnan jälkeen tai milloin sellaista ei ole saatavissa, lainaosuudesta saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattu nykyarvo.

5.1.2 Rakennusten hankintameno, poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten palautukset

- (12) Rakennusten hankintameno kirjataan VKL 74 b §:n mukaan vaikutusaikanaan poistona kuluiksi tai KPL:n 5 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisena poistona kuluksi. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

MÄÄRÄYS (kohdat 13-18)

- (13) VKL 74 b §:n mukaan rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintameno kirjataan vaikutusaikanaan poistoina kuluiksi ilman ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)
- (14) Sovelletaessa suunnitelman mukaisia poistoja myös rakennusten aineosat, irtaimisto ja muut pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)
- (15) Rakennuksesta tehdään poistojen / suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi arvonalentuminen siltä osin, kun rakennuksen / suunnitelman mukaiset poistot eivät ole riittävät alentamaan rakennuksen jäljellä olevaa hankintamenoa käyvän arvon suuruiseksi. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)
- (16) Mikäli rakennuksen käypä arvo myöhemmin nousee yli jäljellä olevan hankintamenon, tehdään arvonalentumisen palautus. Arvonalentumisen palautus ei saa ylittää aiemmin kirjattua arvonalentumista. Rakennuksesta tehtyjä poistoja ei palauteta.
- (17) Suunnitelman mukaisten poistojen laskennassa noudatetaan KILA:n yleisohjetta suunnitelman mukaisista poistoista (16.10.2007). (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)
- (18) Mikäli muutetaan rakennuksen taloudellista pitoaikaa, on kysymys poistosuunnitelman muuttamisesta. Tällöin korjataan muutostilikauden ja seuraavien tilikausien suunnitelman mukaisia poistoja. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

5.1.3 Arvonkorotus

- (19) Sijoitusten arvonkorottamisista säädetään VKL 74 b §:n 3 momentissa.
- (20) Arvonkorotusta tehtäessä on noudatettava varovaisuuden periaatetta.

MÄÄRÄYS (kohdat 21-26)

- (21) Rakennuksen tuloutettu ja rahastoitu (arvonkorotusrahasto) arvonkorotus poistetaan vaikutusaikanaan / suunnitelman mukaan. Katso myös luku 8.2.9 kohta (44). (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

- (22) Mikäli omaisuuden hankintamenosta on tehty arvonalentuminen, on arvonalentuminen palautettava ennen arvonorotuksen tekemistä. Rakennuksesta tehtyjä poistoja / suunnitelman mukaisia poistoja ei palauteta, vain poistoilla vähennetyn alkuperäisen hankintamenson ylittävä osuus kirjataan arvonorotuksena. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)
- (23) Tuloutetun arvonorotuksen peruutus on kirjattava arvonorotuksen oikaisuksi tuloslaskelmaan ja rahastoitu arvonorotus on peruutettava taseessa siltä osin, kuin sijoituksen käypä arvo on laskenut alle korotetun arvon tai omaisuus on tuhoutunut. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)
- (24) Rakennusten osalta aiheeton tuloutettu arvonorotus oikaistaan arvonalentumisena. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)
- (25) Myyntivoitto tai myyntitappio on myyntihinnan sekä jäljellä olevan hankintamenson ja tuloutettujen arvonorotusten erotus. Rahastoitu arvonorotus peruutetaan myynnin yhteydessä. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)
- (26) Hyödykkeen käyttötarkoituksen muutoksen perusteella arvonorotuksen peruutusta tai oikaisua ei suoriteta. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

5.2 Omaisuuden käyttötarkoituksen muutos ja arvonorotus

- (27) Hyödyke siirretään VKL 74 b §:n 7 momentin mukaan sijoitusomaisuudeksi tai käyttöomaisuudeksi kirjanpitoarvon määräisenä.

MÄÄRÄYS (kohdat 28-30)

- (28) Mikäli omaisuuden käyttötarkoitus muuttuu sijoitusomaisuudesta käyttöomaisuudeksi tai päinvastoin, tuloutettua arvonorotusta ei oikaista eikä peruuteta. Arvonorotusta seurataan kuitenkin kirjanpidossa omaisuuden tosiasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.
- (29) Käyttötarkoituksen muutoksen seurauksena voi käyttöomaisuudeksi katsottavaan omaisuuteenkin kohdistua tuloutettua arvonorotusta.
- (30) Käyttötarkoituksen muutoksen seurauksena voi sijoitusomaisuudeksi katsottavaan omaisuuteenkin kohdistua arvonorotusrahastoon kirjattua arvonorotusta. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

6

Sijoitusten käyvän arvon määrittäminen

- (1) Vakuutuskassalain (VKL) 6 luvussa säädetään vakuutuskassan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:
 - vakuutuskassalain 74 b §:n 6 momentti
 - vakuutuskassalain 77 §:n 3 momentti.

6.1 Kiinteistösijoitusten käypä arvo

- (3) Kiinteistökohteella tarkoitetaan kiinteistöä, toisen maalla olevaa rakennusta, rakennelmaa tai muuta laitosta, maahan kohdistuvaa siirtokelpoista vuokraoikeutta, tilaa, määräalaa, vesialuetta, vesivoiman käyttöoikeutta ja tietyn asunto- tai kiinteistöosakeyhtiön osakkeita. Kiinteistöön katsotaan kuuluvan maa-alue, rakennus ja niihin liittyvä irtaimisto.

6.1.1 Käyvän arvon määrittämisperiaatteet

MÄÄRÄYS (kohdat 4-12)

- (4) Käyvän arvo määrittämisen on perustuttava vuosittain tehtävään kiinteistökohtaiseen luotettavaan arvioon. Arvioijalla on oltava riittävä asiantuntemus. (*Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016*)
- (5) Käypä arvo tarkoittaa arviointipäivän markkina-arvoa. Markkina-arvo tarkoittaa hintaa, jolla kiinteistökohteita voitaisiin arviointipäivänä myydä vapailla markkinoilla normaaleissa oloissa riippumattoman myyjän ja ostajan välisellä sopimuksella.
- (6) Mikäli kiinteistön markkina-arvo ei ole johdettavissa kiinteistömarkkinoilta, käypä arvo määritetään seuraavasti:
 - sijoituskiinteistön osista tai vastaavien sijoituskiinteistöjen markkina-arvosta johdettuun arvoon, jos niiden markkina-arvo on luotettavasti määritettävissä; tai
 - yleisesti hyväksytyjen tuottoarvoon perustuvien arvostusmallien ja -tekniikoiden avulla laskettuun arvoon, jos se on luotettavasti määritettävissä; tai
 - jos sijoituskiinteistön käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti, sijoituskiinteistö arvostetaan siten, kun VKL:n 74 b §:n 1 momentissa on säädetty.

(*Annettu 1.4.2016, voimaan 9.3.2016*)

- (7) Markkina-arvoa määritettäessä tulee ottaa huomioon:
- kiinteistön käyttötarkoitus, ikä, kunto ja erityisominaisuudet
 - rakennusoikeus, sijainti, liikenneyhteydet, sopivuus rakennustarkoituksiin ja kunnallisteknisten töiden valmiusaste
 - vuokrataso, vuokrasopimusten sisältö ja alueen vuokranäkymät
 - yleinen markkinatilanne ja tuottovaatimukset.
- (8) Tyhjen ja omassa käytössä olevien kiinteistökohteiden markkina-arvon/käyvän arvon määrittämisessä on noudatettava erityistä varovaisuutta. Rinnakkaisten arviointimenetelmien käyttö on tällöin suotavaa.
- (9) Jos asunto- tai kiinteistöyhteisöllä on velkaa, on osakkeiden edellä mainitulla tavalla määrittämisestä markkina-arvosta vähennettävä osakkeiden osuus yhteisön veloista kunkin vuoden tilinpäätöksen mukaan. Niin sanottujen hajaosakkeiden velkaosuuden vähentämisessä noudatetaan olennaisuuden periaatetta.
- (10) Jos kiinteistökohteen arvo on alentunut, suoritetaan asianmukainen käyvän arvon tarkistus. Näin saatua alempaa arvoa saa nostaa seuraavissa tilinpäätöksissä, kun arvo perustuu suoritettuun arviointiin.
- (11) Mikäli kiinteistökohteesta on olemassa ulkopuoliselta taholta saatu sitova ostotarjous tai sopimuksen perusteella määräytyvä lunastushinta, tulee sitä käyttää käypänä arvona.
- (12) Valtion asuntolainoin lainoittamien kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravara-joituslain 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

6.2 Muiden sijoitusten käyvän arvon määrittämisperiaatteet

MÄÄRÄYS (kohdat 13-19)

- (13) Muiden sijoitusten käypä arvo määritetään sijoituskohteittain (erillisarvostus).
- (14) Käypä arvo tarkoittaa markkina-arvoa.
- (15) Kun sijoituskohteeseen viitataan virallisessa arvopaperipörssissä, markkina-arvo tarkoittaa tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa jatkuvan kaupankäynnin mukaista ostokurssia tai sen puuttuessa viimeistä kaupankäyntikurssia tai, milloin tilinpäätöspäivä ei ole pörssin kaupantekopäivä tai milloin noteerausta ei ole, tätä päivää edeltävää viimeistä vastaavaa kurssia.
- (16) Kun muille kuin edellisessä kohdassa mainituille sijoituksille on olemassa markkinat, markkina-arvo tarkoittaa tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa ostokurssia tai sen puuttuessa viimeistä kaupankäyntikurssia tai, milloin tilinpäätöspäivä ei ole kaupantekopäivä tai milloin kurssia ei ole, tätä päivää edeltävää viimeistä vastaavaa kurssia.
- (17) Jos edellisissä kohdissa mainittua markkina-arvoa ei voida pitää todellisen markkina-arvon kannalta luotettavana, voidaan käyttää kolmen edellisen kaupantekopäivän viimeisten kaupantekokurssien määrillä painotettua keskiarvoa tai muuta todennäköistä luovutusarvoa. Peruste tälle on selostettava tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.
- (18) Mikäli muiden sijoituskohteiden markkina-arvo ei ole johdettavissa markkinoilta, käypä arvo määritetään seuraavasti:

- rahoitusvälineen osista tai samanlaisten rahoitusvälineiden markkina-arvosta johdettuun arvoon, jos niiden markkina-arvo on luotettavasti määritettävissä; tai
- yleisesti hyväksytyjen arvostusmallien ja –tekniikoiden avulla laskettuun arvoon, jos se on luotettavasti määriteltävissä; tai
- jos rahoitusvälineen käypää arvoa ei voida määritellä luotettavasti, rahoitusvälinen arvostetaan siten, kun VKL:n 74 b §:n 1 ja 2 momenteissa on säädetty.

(Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

- (19) Mikäli sijoituskohteesta on olemassa ulkopuoliselta taholta saatu sitova ostotarjous tai sopimuksen perusteella määräytyvä lunastushinta, tulee sitä käyttää käypänä arvona.

6.3 Saamisten käypien arvojen määrittäminen

MÄÄRÄYS (kohdat 20-21)

- (20) Lainasaamisten ja talletusten käypä arvo määritetään luvun 6.2.1 kohdan 21 mukaisesti. Mikäli todennäköistä luovutushintaa ei ole saatavissa, käypänä arvona pidetään nimellisarvoa paitsi silloin, jos mahdollinen luottotappion vaara edellyttää nimellisarvoa alemman todennäköisen arvon käyttämistä. Nimellisarvoa on alennettava, vaikka luottotappiota ei olisi vielä lopullisesti todettu.

Indeksiin sidotut lainat ja muut vastaavat yhdistetyt instrumentit

- (21) Mikäli indeksiin sidotulle lainalle tai vastaavalle yhdistetylle instrumentille ei ole saatavissa markkina-arvoa, sitovaa ostotarjousta tai lunastushintaa, määritetään pääsopimuksen ja siihen liittyvän johdannaisen käypä arvo laskemalla todennäköinen lunastusarvo liikkeenlaskijan tai muun osapuolen takaamien suoritusten nykyarvona (rahavirtojen nykyarvo).

7 Tuloslaskelma

- (1) Vakuutuskassalain (VKL) 6 luvussa säädetään vakuutuskassan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:
- vakuutuskassalain 74 b §:n 6 momentti
 - vakuutuskassalain 77 §:n 3 momentti.

7.1 Tuloslaskelman kaava

- (3) Tuloslaskelma laaditaan noudattaen STMtpA:n tuloslaskelmakaavaa.

MÄÄRÄYS (kohdat 4-5)

- (4) Annettaessa STMtpA:n mukaista tuloslaskelman kaavaa yksityiskohtaisempia tietoja, voidaan joko käyttää liitteitä tai lisätä kaavaan nimikkeitä. Jos kaavan nimikkeitä lisätään, pääryhmien nimikkeitä ei saa muuttaa, pääryhmiä ei saa jakaa, eriä ei saa siirtää pääryhmästä toiseen eikä esitysjärjestystä saa muuttaa. Tarpeettomat nimikkeet sen sijaan voidaan jättää pois.
- (5) Tuloslaskelmassa esitetään tulosta heikentävät erät ja negatiiviset erotukset miinus (-) etumerkillä.

Tuloslaskelmakaava; Sairauskassa

Vakuutustekninen laskelma

Vakuutusmaksutulo

Kannatusmaksut	_____	
Jäsenmaksut	_____	_____

Sijoitustoiminnan tuotot _____

Sijoitusten arvonorotus/realisoitumattomat arvonnousut¹ _____

Korvauskulut

Sairausvakuutuslain mukaiset korvaukset	_____	
Kuntoutusrahalain mukaiset korvaukset	_____	
Kansaneläkelaitoksen osuus	_____	_____
Muut maksetut korvaukset	_____	
Käyttörahasen vähennys	_____	
Korvausvastuun muutos	_____	_____

Hoitokulut

Hoitokulut	_____	
Kansaneläkelaitoksen osuus	_____	_____

Sijoitustoiminnan kulut _____

Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu/realisoitumattomat arvonalaskut¹ _____

Vakuutustekninen tulos _____

Muu kuin vakuutustekninen laskelma

Muut tuotot _____

Muut kulut _____

Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta _____

Tilinpäätössiirrot³ _____

Verotusperusteisten varausten muutos _____

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)² _____

¹ Mikäli sijoitukset arvostetaan taseessa käypään arvoon.

² Pakollinen aina, ylemmät Ylijäämä (alijäämä) rivit voi jättää pois, jos väliin ei tule rivejä.

³ Poistoeron muutos esitetään erillisenä eränä Tilinpäätössiirroissa.

Tuloslaskelmakaava; Hautaus- ja eroavustuskassa

Vakuutustekninen laskelma

Vakuutusmaksutulo

Kannatusmaksut

Jäsenmaksut

Sijoitustoiminnan tuotot

Sijoitusten arvonnkorotus/realisoitumattomat arvonnousut¹

Korvauskulut

Maksetut korvaukset

Takaisinostot

Korvausvastuun muutos

Vakuutusmaksuvastuun muutos

Hoitokulut

Sijoitustoiminnan kulut

Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu/realisoitumattomat arvonnlaskut¹

Vakuutustekninen tulos

Muu kuin vakuutustekninen laskelma

Muut tuotot

Muut kulut

Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta

Tilinpäätössiirrot³

Verotusperusteisten varausten muutos

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)²

(Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

¹ Mikäli sijoitukset arvostetaan taseessa käypään arvoon.

² Pakollinen aina, "Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta" voidaan jättää pois, jos vakuutuskassan tuloslaskelmassa ei ole erää "Vapaaehtoisten varausten muutos".

³ Poistoeron muutos esitetään erillisenä eränä Tilinpäätössiirroissa.

7.2 Tuloslaskelman täyttäminen

7.2.1 Vakuutusmaksutulo

MÄÄRÄYS (kohdat 6-7)

- (6) Tuloslaskelmaan merkitään tilikauden suoriteperusteinen vakuutusmaksutulo vakuutusmaksusaamisten luottotappioilla vähennettynä ja eriteltynä tuloslaskelman kaavan mukaisesti kannatusmaksuihin ja jäsenmaksuihin.
- (7) Tilikaudella erääntyneet, mutta seuraavalla tilikaudella maksettavat vakuutusmaksut on kirjattava tilikauden vakuutusmaksutuloon ja taseen siirtosaamisiin. Tilikaudella suoritettuja, mutta seuraavaan tilikauteen kohdistuvia vakuutusmaksuja ei lueta tilikauden tuloksi, vaan ne merkitään kohtaan (muut) velat/vakuutusmaksuennakot.

7.2.2 Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut

MÄÄRÄYS (kohdat 8-10)

- (8) Sijoitustoiminnan tuottoja ja kuluja kirjattaessa noudatetaan bruttoperiaatetta.
- (9) Sijoitustoiminnan tuottoja ja kuluja ovat myös käyttöomaisuusluonteisten arvopapereiden, kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden tuotot ja kulut.
- (10) Omien toimitilojen laskennallista vuokraa tai muita laskennallisia eriä ei merkitä tuloslaskelmaan.

7.2.2.1 Sijoitustoiminnan tuotot

MÄÄRÄYS (kohdat 11-16)

- (11) Sijoitustoiminnan tuottoihin merkitään muun muassa osinkotuotot, korkotuotot, saamisten ja arvopapereiden indeksikorotukset, sijoitusomaisuuden ja käyttöomaisuuden myyntivoitot, arvonalentumisten palautukset ja muut vastaavat sijoitustoiminnan tuotot.
- (12) Osinkotuottoja ovat osakkeista ja osuuksista saadut osingot ja muut voitto-osuudet. Osingot ja muut voitto-osuudet kirjataan pääsääntöisesti sille tilikaudelle, jona osingonjaosta on päätetty.
- (13) Korkotuottoja ovat kertyneet korot sijoituksista ja saamisista. Korkotuottoihin merkitään myös indeksikorotukset ja viivästyneistä vakuutusmaksusuorituksista perityt korot ja korotukset.
- (14) Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenon erotuksen jaksotus kirjataan korkotuottojen lisäykseksi tai vähennykseksi arvopaperin juoksuaikana (katso VKL 74 b §:n 2 momentti).
- (15) Yhdistetystä instrumentista voidaan kirjata tilikauden tuotoksi ja siirtosaamiseksi vain, mikäli liikkeeseenlaskija tai muu osapuoli on alkuperäisissä lainaehdoissa tai muussa kirjallisessa sopimuksessa sitoutunut maksamaan tuoton. Tuoton takaavan järjestelyn tulee olla liikkeeseenlaskijaa tai muuta osapuolta sitova siten, ettei sitä voida purkaa laina-aikana.

- (16) Kiinteistösijoitusten tuottoja ovat vuokrat ja käyttökorvaukset, puun ja maa-ainesten myyntituotot, kiinteistöosakkeista saadut osingot ja muut vastaavat kiinteistötuotot sekä korot lainasaamisista kassan kiinteistöyhteisöiltä.

7.2.2.2 Sijoitustoiminnan kulut

MÄÄRÄYS (kohdat 17-21)

- (17) Kiinteistösijoitusten kuluja ovat kiinteistöjen hoitokulut, kiinteistöosakkeiden hoito- ja pääomavastikkeet, luottotappiot vuokrasaamisista, kiinteistövero, metsänhoitomaksu ja muut välittömät kiinteistösijoitusten kulut sekä kiinteistösijoitusten hoitamisesta aiheutuvat menot ja poistot. Kiinteistösijoitusten kuluihin merkitään sijoitus- ja käyttöomaisuuteen kuuluvien rakennusten ja niihin ainesosina kuuluvien koneiden ja laitteiden poistot.
- (18) Korkokuluihin ja muihin vieraan pääoman kuluihin sisällytetään veloista kertyneet korot mukaan lukien kiinteistösijoitusten korot sekä muut vieraan pääoman kulut. Korkokuluihin merkitään myös velkojen indeksikorotukset, korkolain ja VKL 91 §:ssä tarkoitettujen etuuk-sien viivästymisen johdosta maksettavat korotukset.
- (19) Sijoitusten hoitamisesta aiheutuviin hoitomenoihin ja poistoihin sisällytetään palkat, palkkiot, henkilösivukulut ja muut sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuneet menot, kuten esimerkiksi sijoitussuunnitelmien ja sijoituspäätösten tekeminen, luoton myöntäminen, lainakannan, kiinteistöjen ja arvopaperisalkkujen hoitaminen, sijoitussaamisten periminen, sijoitusten realisointien hoitaminen ja rahoituksen ja maksuvalmiuden hoitaminen. Sijoitustoiminnan hoitomenoihin sisällytetään käyttöä kuvaavien mittareiden avulla sijoitustoiminnan osuus atk-palveluista ja atk-järjestelmien kehittämisestä.
- (20) Poistoihin sisällytetään sijoitustoiminnan koneiden ja kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen poistot.
- (21) Sijoituksiin sisältyvien saamisten luottotappiot käsitellään arvonalentumisina. Luottotappiot korkosaamisista merkitään kuitenkin sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuneisiin muihin hoitomenoihin ja poistoihin.

7.2.3 Sijoitusten arvonkorotukset ja arvonkorotusten oikaisut

MÄÄRÄYS (kohta 22)

- (22) Sijoitusten arvonkorotukset ja arvonkorotusten oikaisut esitetään kyseisten tuloslaskelmannimikkeiden alla.

7.2.4 Korvauskulut / Sairauskassa

MÄÄRÄYS (kohdat 23-28)

Sairausvakuutuslain mukaiset korvaukset

- (23) SVL:n mukaisen työpaikkakassan tilikauden aikana maksamat SVL:n mukaiset korvaukset merkitään tuloslaskelmaan kohtaan Sairausvakuutuslain mukaiset korvaukset.

Kuntoutusrahalain mukaiset korvaukset

- (24) SVL 16 luvun 1 §:ssä tarkoitetun työpaikkakassan tilikauden aikana mahdollisesti maksamat etuudet, jotka perustuvat kuntoutusrahalakiin, merkitään tuloslaskelmassa kohtaan Kuntoutusrahalain mukaiset korvaukset.

Kansaneläkelaitoksen osuus

- (25) Tuloslaskelmassa kohtaan Kansaneläkelaitoksen osuus merkitään työpaikkakassan tilikauden aikana maksamia SVL:n mukaisia korvauksia vastaava sairausvakuutusrahaston osuus sekä kuntoutusrahalain mukaisia etuuksia vastaava Kansaneläkelaitoksen osuus maksetuista etuuksista. Mikäli ennako-osuudet poikkeavat maksetuista korvauksista ja etuuksista, kirjataan erotus taseeseen siirtovelkana tai siirtosaamisena. Tuloslaskelmassa SVL:n mukaisten korvausten sekä kuntoutusrahalain mukaisten etuuksien ja niihin liittyvän Kansaneläkelaitoksen osuuden summa on aina nolla.

Muut maksetut korvaukset

- (26) Muut maksetut korvaukset sisältävät paitsi kassan sääntöjen mukaisina lisäetuuksina tilikauden aikana maksamat korvaukset, myös kassan käyttörahastosta kirjatut korvaukset. Muut kuin työpaikkakassat (niin sanotut täydennyskassat eli muuta kuin SVL:n mukaista toimintaa harjoittavat sairauskassat) merkitsevät kaikki maksamansa korvaukset tähän kohtaan.

Käyttörahaston vähennys

- (27) Käyttörahaston vähennyksenä (-merkkisenä) merkitään sama määrä, mikä tilikauden korvauksista on kirjattu käyttörahastosta. Vastaavasti menetellään, mikäli kassalla on Käyttörahastoa vastaava muu rahasto, jolloin Käyttörahaston asemesta käytetään kyseessä olevan rahaston nimikettä.

Korvausvastuun muutos

- (28) Korvausvastuun muutoksena merkitään tilikauden lopun ja edellisen tilikauden lopun korvausvastuiden erotus. Jos kassan laskuperusteen mukainen korvausvastuu tilikauden päättyessä on suurempi kuin edellisen vuoden korvausvastuu, merkitään erotus (-) -merkkisenä tuloslaskelmaan. Jos korvausvastuu on vähentynyt, merkitään korvausvastuun vähennys tuloslaskelmaan tulosta parantavana eränä. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

7.2.5 Korvauskulut / Hautaus- ja eroavustuskassa

MÄÄRÄYS (kohdat 29-32)

- (29) Korvauskulut eritellään tuloslaskelmassa maksettuihin korvauksiin, takaisinostoihin ja korvausvastuun muutokseen.

Maksetut korvaukset

- (30) Maksetut korvaukset sisältävät muut paitsi kassan sääntöjen mukaisina etuuksina tilikauden aikana maksamat korvaukset.

Takaisinostot

- (31) Takaisinostoihin merkitään kassan säännöissä mainitulla tavalla aktiiviaikana eroavalle jäsenelle takaisin maksetut rahasto-osuudet.

Korvausvastuun muutos

- (32) Korvausvastuun muutoksena merkitään tilikauden lopun ja edellisen tilikauden lopun korvausvastuiden erotus. Jos kassan laskuperusteen mukainen korvausvastuu tilikauden päättyessä on suurempi kuin edellisen vuoden korvausvastuu, merkitään erotus (-) -merkisenä tuloslaskelmaan. Jos korvausvastuu on vähentynyt, merkitään korvausvastuun vähennys tuloslaskelmaan tulosta parantavana eränä.

7.2.6 Vakuutusmaksuvastuun muutos

MÄÄRÄYS (kohta 33)

- (33) Vakuutusmaksuvastuun muutos koskee vain niitä kassoja, joilla sääntöjensä mukaan on vakuutusmaksuvastuu. Vakuutusmaksuvastuun muutos esitetään tilikauden loppu- ja alku-suureiden erotuksen suuruisena.

7.2.7 Hoitokulut ja poistot

MÄÄRÄYS (kohdat 34-36)

- (34) Vakuutuskassan hoitokuluihin ja poistoihin merkitään kassan hoitamisesta aiheutuneet muut hoitomenot kuin sijoitustoiminnan kuluihin merkityt sijoitustoiminnan hoitomenot ja muut poistot kuin sijoitustoiminnan kuluihin merkityt poistot.
- (35) Finanssivalvonnan valvontamaksu ja Vakuutuskassat ry:n vuosimaksu merkitään tähän kohtaan.
- (36) Lisäksi sairauskassat merkitsevät tähän kohtaan hoitokulut SVL:n mukaisen toiminnan sekä kuntoutuslain mukaisen toiminnan osalta. Kansaneläkelaitoksen osuus sairauskassan hoitokuluista esitetään erikseen hoitokuluissa.

7.2.8 Muut tuotot ja kulut

MÄÄRÄYS (kohta 37)

- (37) Muita tuottoja ja kuluja ovat erät, jotka eivät välittömästi liity kassan varsinaiseen toimintaan tai siihen liittyvään sijoitustoimintaan.

7.2.9 Tilinpäätössiirrot

MÄÄRÄYS (kohta 38)

- (38) Tilinpäätössiirroissa esitetään verotusperusteisten varausten muutos (KPL 5 luvun 15 §) tilikauden lopussa ja alussa olleiden varausten erotuksen suuruisena. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

8

Tase

- (1) Vakuutuskassalain (VKL) 6 luvussa säädetään vakuutuskassan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:
 - vakuutuskassalain 74 b §:n 6 momentti
 - vakuutuskassalain 77 §:n 3 momentti.

8.1 Taseen kaava

- (3) Tase laaditaan noudattaen STMtpA:n tasekaavaa.

MÄÄRÄYS (kohta 4)

- (4) Annettaessa STMtpA:n mukaisen taseen kaavaa yksityiskohtaisempia tietoja, voidaan joko käyttää liitteitä tai lisätä kaavaan nimikkeitä. Jos kaavan nimikkeitä lisätään, pääryhmien nimikkeitä ei saa muuttaa, pääryhmiä ei saa jakaa, eriä ei saa siirtää pääryhmästä toiseen eikä esitysjärjestyistä saa muuttaa. Tarpeettomat nimikkeet sen sijaan voidaan jättää pois.

Tase; Sairauskassa

VASTAAVAA

Aineettomat hyödykkeet¹

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Lainasaamiset omilta

kiinteistöyrityksiltä

Sijoitukset työnantajayritykseen

Työnantajayrityksen osakkeet ja osuudet

Työnantajayrityksen liikkeelle laskemat

rahoitusmarkkinavälineet

Velkakirjasaamiset työnantajayritykseltä

Saamiset työnantajayritykseltä

Muut sijoitukset työnantajayritykseen¹

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Rahoitusmarkkinavälineet

Kiinnelainasaamiset

Muut lainasaamiset

Talletukset

Muut sijoitukset

Saamiset¹

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto²

Muut aineelliset hyödykkeet²

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat²

¹ Suuruudeltaan merkittävät erät on eriteltävä omalla nimikkeellään.

² Erää ei tarvitse eritellä taseessa, mikäli ei ole suuruudeltaan olennainen oikean ja riittävän kuvan antamisen kannalta.

³ Arvonkorotusrahasto esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä ennen Edellisten tilikausien ylijäämää (alijäämää)

⁴ Poistoero esitetään erillisenä eränä Tilinpäätössiirtojen kertymässä.

Rahat ja pankkisaamiset	_____	
Muu omaisuus	_____	_____
Siirtosaamiset		_____
Vastaavaa yhteensä		_____
VASTATTAVAA		
Oma pääoma ³		
Pohjarahasto	_____	
Takuupääoma	_____	
Vararahasto	_____	
Käyttörahassto	_____	
Muut rahastot	_____	
Käyvän arvon rahasto	_____	
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	_____	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	_____	_____
Tilinpäätössiirtojen kertymä ⁴		
Verotusperusteiset varaukset	_____	_____
Vakuutustekninen vastuovelka		
Korvausvastuu		_____
Pakolliset varaukset		_____
Velat		
Lainat työnantajayritykseltä	_____	
Muut velat ¹	_____	_____
Siirtovelat		_____
Vastattavaa yhteensä		_____

(Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

Tase; Hautaus- ja eroavustuskassa

VASTAAVAA

Aineettomat hyödykkeet¹

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Lainasaamiset omilta kiinteistöyrityksiltä

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Rahoitusmarkkinavälineet

Kiinnelainasaamiset

Muut lainasaamiset

Talletukset

Muut sijoitukset

Saamiset¹

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto²

Muut aineelliset hyödykkeet²

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat²

Rahat ja pankkisaamiset

Muu omaisuus

Siirtosaamiset

Vastaavaa yhteensä

¹ Suuruudeltaan merkittävät erät on eriteltävä omalla nimikkeellään

² Erää ei tarvitse eritellä taseessa, mikäli ei ole suuruudeltaan olennainen oikean ja riittävän kuvan antamisen kannalta.

³ Arvonkorotusrahasto esitetään omassa pääomassa erillisenä eränä ennen Edellisten tilikausien ylijäämää (alijäämää)

⁴ Poistoero esitetään erillisenä eränä Tilinpäätössiirtojen kertymässä.

VASTATTAVAA

Oma pääoma³

Pohjarahasto	_____	
Takuupääoma	_____	
Vararahasto	_____	
Käyttörahassto	_____	
Muut rahastot	_____	
Käyvän arvon rahasto	_____	
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	_____	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	_____	_____
Tilinpäätössiirtojen kertymä ⁴		
Verotusperusteiset varaukset	_____	_____
Vakuutustekninen vastuovelka		
Vakuutusmaksuvastuu	_____	
Korvausvastuu	_____	_____
Pakolliset varaukset		_____
Velat ¹		_____
Siirtovelat		_____
Vastattavaa yhteensä		_____

(Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

8.2 Taseen täyttäminen

8.2.1 Aineettomat hyödykkeet

- (5) Aineettomiin hyödykkeisiin merkitään muun muassa aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot.
- (6) Aineettomien hyödykkeiden aktivoinnista säädetään KPL 5 luvun 5a §:ssä. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

MÄÄRÄYS (kohdat 7-8)

- (7) Aineettomina oikeuksina esitetään sekä erikseen luovutettavissa olevat että muunlaiset oikeudet, esimerkiksi ostettujen tietokoneohjelmien käyttöoikeudet.
- (8) Muita pitkävaikutteisia menoja ovat esimerkiksi vuokra- ja osakehuoneistojen peruserämenot, siirtokelvottomat liittymismaksut, tietokoneohjelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot ynnä muut pitkävaikutteiset menot, mikäli ne on aktivoitu.

8.2.2 Sijoitukset

MÄÄRÄYS (kohdat 9-10)

- (9) Vakuutuskassan sijoitukset muodostuvat sijoitusomaisuudesta ja sijoituksiin merkityistä käyttöomaisuusluonteisista arvopapereista, kiinteistöistä ja kiinteistöosakkeista.
- (10) Sijoituksiin merkitään erikseen kiinteistösjoitukset ja muut sijoitukset. Sairauskassa merkitsee lisäksi erikseen sijoitukset työnantajayritykseen.

8.2.3 Kiinteistösjoitukset

MÄÄRÄYS (kohdat 11-15)

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

- (11) Kiinteistöihin merkitään vakuutuskassan suorassa omistuksessa olevat kiinteistökohteet ts. kiinteistöt, toisen maalla olevat rakennukset, rakennelmat tai muut laitokset, kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot, tilat, määräalat, vesialueet ja oikeudet vesivoimalaitoksen käytössä olevaan vesivoimaan edellyttäen, että vesivoiman käyttöoikeuden vakuudeksi on vahvistettu kiinnitys. Kiinteistöihin sisällytetään maa-alueen ja rakennuksen lisäksi niihin liittyvä irtaimisto ja liittymismaksut. Kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenoihin sisällytetään sekä maa- ja vesialueiden että rakennusten ja rakennelmien vuokraoikeudet, jotka on aktivoitu.
- (12) Kiinteistöosakkeisiin merkitään osakkeet keskinäisissä ja muissa asunto- ja kiinteistöyhteisöissä sekä hallintayhteisöissä, jotka ainoastaan omistavat kiinteistöjä ja/tai kiinteistöosakkeita.
- (13) Sijoitukset varsinaisiin kiinteistösjoitusyhteisöihin merkitään tase-erään Osakkeet ja osuudet.

- (14) Myös kiinteistösijoituksiin liittyvät ennakkomaksut ja rakenteilla olevat kohteet esitetään kiinteistösijoituksina.

Lainasaamiset omilta kiinteistöyrityksiltä

- (15) Lainasaamisiin omilta kiinteistöyrityksiltä merkitään velkakirjasaamiset ja rakennusaikaiset saamiset kiinteistöyrityksiltä.

8.2.4 Sijoitukset työnantajayritykseen / Sairauskassa

MÄÄRÄYS (kohdat 16-20)

Työnantajayrityksen osakkeet ja osuudet

- (16) Työnantajayrityksen osakkeisiin ja osuuksiin merkitään vakuutuslaskun omistamat kassan työnantajayrityksen tai työnantajayritysten osakkeet ja osuudet.

Työnantajayrityksen liikkeelle laskemat rahoitusmarkkinavälineet

- (17) Työnantajayrityksen liikkeelle laskemiin rahoitusmarkkinavälineisiin merkitään työnantajan liikkeeseen laskemat velkakirjat.

Velkakirjasaamiset työnantajayritykseltä

- (18) Velkakirjasaamisiin työnantajayritykseltä merkitään saamiset, joista on tehty velkakirja.

Saamiset työnantajayritykseltä

- (19) Saamisiin työnantajayritykseltä merkitään muut saamiset työnantajayritykseltä kuin velkakirjasaamiset.

Muut sijoitukset työnantajayritykseen

- (20) Muihin sijoituksiin työnantajayritykseen merkitään kaikki ne sijoitukset työnantajayritykseen, jotka eivät kuulu muihin edellä mainittuihin eriin.

8.2.5 Muut sijoitukset

MÄÄRÄYS (kohdat 21-27)

Osakkeet ja osuudet

- (21) Osakkeisiin ja osuuksiin merkitään osakeyhtiön osakkeet, optiotodistukset, osuuskunnan osuustodistukset, kommandiittiyhtiön osuudet, osuudet sijoitusrahastoissa ja puhelin-osuustodistukset ja muut vastaavat erät.

Rahoitusmarkkinavälineet

- (22) Rahoitusmarkkinavälineisiin merkitään luottolaitosten, muiden yhteisöjen sekä valtion, kuntien tai muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat rahoitusmarkkinavälineet ja muut kiinteätuohtoiset arvopaperit. Arvopapereita, joiden korko vaihtelee tiettyjen tekijöiden mukaan, esimerkiksi pankkienvälisten markkinoiden tai euromarkkinoiden korkokannan mukaan, on myös pidettävä rahoitusmarkkinavälineisiin kuuluvina.

- (23) Rahoitusmarkkinavälineitä ovat esimerkiksi sijoitus-, yritys- ja kuntatodistukset, valtion velkasitoumukset, obligaatiot, debentuurit, vaihtovelkakirjalainat, optiolainat, indeksiin sidotut lainat (esimerkiksi indeksiobligaatio ja osakeindeksilainat), jälkimarkkinakelpoiset pääomalainat, muut joukkovelkakirjalainat, talletustodistukset sekä muut vastaavat jälkimarkkinakelpoiset haltija- ja määränvälvelkasitoumukset.

Kiinnelainasaamiset

- (24) Muihin sijoituksiin kuuluvat kiinnelainasaamiset esitetään taseessa erikseen. Kiinnelainasaamisilla tarkoitetaan lainasaamia, joiden vakuutena on kiinteistökiinnitys.

Muut lainasaamiset

- (25) Lainasaamia ovat vakuutuslainaus toimintaan liittyvät rahalainat. Kohtaan Muut lainasaamiset merkitään kaikki ne lainasaamiset, joita ei merkitä kohtaan lainasaamiset omilta kiinteistöyrityksiltä tai kohtaan kiinnelainasaamiset.

Talletukset

- (26) Talletuksiin merkitään sellaiset talletukset luottolaitoksissa, joiden nostoa koskee aikarajoitus (mukaan lukien yliyöntalletukset). Ne talletukset, joita edellä mainittu aikarajoitus tai muu rajoite ei koske, esitetään tase-erässä Rahat ja pankkisaamiset, vaikka ne tuottaisivat korkoa.

Muut sijoitukset

- (27) Muihin sijoituksiin merkitään kaikki ne sijoitukset, jotka eivät kuulu edellä mainittuihin kohtiin. Kun tällaisten sijoitusten määrä on olennainen, on ne eriteltävä tilinpäätöksen liitetiedoissa.

8.2.6 Saamiset

MÄÄRÄYS (kohta 28)

- (28) Saamisiin merkitään ne saamiset, jotka perustuvat velallisen osoittamaan dokumenttiin, esimerkiksi kauppakirjaan tai laskuun. Myös etukäteen suoritettavat vakuutusmaksut ja korvaukset merkitään tähän ryhmään.

8.2.7 Muu omaisuus

MÄÄRÄYS (kohdat 29-34)

Aineelliset hyödykkeet

- (29) Koneisiin ja kalustoon merkitään konttori-, atk- ynnä muut koneet, laitteet ja kalusteet.
- (30) Muihin aineellisiin hyödykkeisiin merkitään niin sanottu käyttöomaisuustyypinen omaisuus, jota ei ole merkitty sijoituksiin tai koneisiin ja kalustoon.
- (31) Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat merkitään omana eränään.
- (32) Aineellisia hyödykkeitä ei jaotella alaryhmiin, mikäli erät eivät ole suuruudeltaan olennaisia.

Rahat ja pankkisaamiset

- (33) Tase-erään Rahat ja pankkisaamiset merkitään käteinen raha ja ne pankkisaamiset, joiden nostoa ei koske aika- tai muu rajoitus.

Muu omaisuus

- (34) Muuhun omaisuuteen merkitään taseen muihin kohtiin kuulumaton omaisuus.

8.2.8 Siirtosaamiset

MÄÄRÄYS (kohta 35)

- (35) Siirtosaamisiin merkitään tulojen ja menojen jaksottamiseen liittyvät laskennalliset erät (tulojäämät ja menoennakot). Laskennalliset erät esitetään siirtosaamisissa silloinkin, kun ne koskevat esimerkiksi sosiaaliturvaa. Siirtosaamisiin merkitään muun muassa tilinpäätöspäivään mennessä kertyneet korot ja vuokrat, joita ei vielä ole maksettu ja tilikaudella erääntyneet, mutta seuraavalla tilikaudella maksettavat kannatus- ja jäsenmaksut.

8.2.9 Oma pääoma

MÄÄRÄYS (kohdat 36-45)

Pohjarahasto ja takuupääoma

- (36) Pohjarahastolla ja takuupääomalla tarkoitetaan VKL 13 §:n 3 momentissa tarkoitettuja eriä, joista kassan säännöissä on tarkemmat määräykset.

Vararahasto

- (37) Vararahastoa käytetään ja sitä kartutetaan VKL 75 §:n ja kassan sääntöjen mukaisesti. Kun vararahasto on vähintään yhtä suuri kuin tilikauden ja kahden edellisen tilikauden maksutulon keskimäärä, ei siirto vararahastoon ole enää pakollinen.

Käyttörahassto

- (38) Käyttörahasstolla tarkoitetaan kassan sääntöjen mukaista rahastoa, jonne voidaan siirtää se osa tilikauden ylijäämästä, jota ei sääntöjen mukaan ole siirrettävä vararahastoon. Käyttörahasston käyttö määräytyy kassan sääntöjen mukaisesti.
- (39) Mikäli kassan tilinpäätös osoittaa alijäämää, ei käyttörahasstoa voida käyttää muuhun tarkoitukseen alijäämää vastaavalta osalta ennen kassankokouksen tekemää päätöstä alijäämän peittämisestä.

Muut rahastot

- (40) Mikäli kassalla on Muissa rahastoissa käyttörahasstoa vastaava rahasto, noudatetaan kyseisen rahaston osalta edellä kohdassa (38) esitettyjä Käyttörahasstoa koskevia määräyksiä. Lisäksi kassalla voi olla muitakin oman pääoman rahastoja, jotka syntyvät esimerkiksi kassan saamista lahjoituksista ja testamenteista. Nämä rahastot ilmoitetaan muina rahastoina omilla erillisnimikkeillään. Myös näitä rahastoja koskevat kohdan (38) määräykset.

Käyvän arvon rahasto

- (41) Käyvän arvon rahastoon merkitään sijoitusten arvon muutokset KPL:n 5 luvun 2 a §:n ja 5 luvun 2 b §:n mukaisesti. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

Arvonkorotusrahassto

- (42) Arvonkorotus tehdään luvun 5 kohdan (19) mukaisesti. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

Edellisten tilikausien yli- tai alijäämä

- (43) Kohtaan merkitään edellisten tilikausien yli- tai alijäämä. Mikäli kassan oman pääoman rahastot eivät ole riittäneet edellisten tilikausien alijäämien peittämiseen, merkitään peittämättä jäänyt osa alijäämästä kohtaan Yli- tai alijäämä edellisiltä tilikausilta.

- (44) Käyttöomaisuusluonteisen rakennuksen omaan pääomaan rahastoidusta arvonkorotuksesta saadaan siirtää taseen erään Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) erilliseksi eräksi sellainen määrä, joka vastaa tilikaudella tai aikaisemmilta tilikausilta kyseessä olevista rakennuksista tehtyjä poistoja / suunnitelman mukaisia poistoja, jotka on merkitty tuloslaskelmassa kuluksi. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

Tilikauden yli- tai alijäämä

- (45) Tähän kohtaan merkitään tilikauden yli- tai alijäämä.

8.2.10 Tilinpäätössiirtojen kertymä

MÄÄRÄYS (kohta 46)

- (46) Tilinpäätössiirtojen kertymään merkitään poistoero ja KPL 5 luvun 15 §:n mukaiset verotusperäiset varaukset. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

8.2.11 Vakuutustekninen vastuuelka / Sairauskassat

- (47) Sairauskassan korvausvastuun muodostaa VKL 80 §:n mukainen korvausvastuu, joka vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia ja tilikauden päättyessä maksamatta olevia korvausmääriä. VKL 81 §:n mukaan Finanssivalvonta määrää korvausvastuun laskuperusteet.

MÄÄRÄYS (kohdat 48-50)

Korvausvastuu

- (48) Korvausvastuu lasketaan Finanssivalvonnan määräämän korvausvastuun laskuperusteiden mukaisesti, jolloin tilikauden päättyessä erääntyneiden maksamatta olevien korvausten katsotaan sisältyvän korvausvastuuseen eikä niitä oteta erikseen huomioon tilinpäätöstä tehtäessä. Laskuperusteiden mukainen korvausvastuu on laskettava, vaikka kassalla ei olisi-kaan maksamattomia korvauksia tilinpäätöshetkellä.
- (49) Korvausvastuun laskuperuste on sama SVL:n mukaista toimintaa harjoittavalle työpaikkakassalle ja muuta kuin SVL:n mukaista toimintaa harjoittavalle sairauskassalle (niin sanottu täydennyskassa). Korvausvastuu on seitsemän prosenttia kyseisen tilikauden aikana lisäetuuksina suoritettujen kassan sääntöjen mukaisten korvausmenojen yhteismäärästä.

Vakuutusmaksuvastuu

- (50) Finanssivalvonta voi VKL 80 §:n 2 momentin mukaan määrätä, että vastuovelkaan on sisällytettävä niin sanottu vakuutusmaksuvastuu, jos kassan toiminnan laajuus, etuuksien laatu tai muu erityinen syy sitä vaatii.

8.2.12 Vakuutustekninen vastuuelka / Hautaus- ja eroavustuskassat

- (51) Hautaus- ja eroavustuskassan korvausvastuun muodostaa VKL 80 §:n mukainen korvausvastuu, joka vastaa sattuneiden vakuutus tapahtumien johdosta suoritettavia ja tilikauden päättyessä maksamatta olevia korvausmääriä. VKL 81 §:n mukaan Finanssivalvonta määrää korvausvastuun laskuperusteet.

MÄÄRÄYS (kohdat 52-54)

Korvausvastuu

- (52) Korvausvastuun määrä lasketaan kassalle vahvistetun laskuperusteiden mukaan tilikauden viimeiselle päivälle.

Vakuutusmaksuvastuu

- (53) Kassan vastuuelkaan sisältyy myös vakuutusmaksuvastuu, jos se on kassalle VKL 80 §:n 2 momentin nojalla määrätty.
- (54) Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan kassalle vahvistetun laskuperusteiden mukaan tilikauden viimeiselle päivälle.

8.2.13 Pakolliset varaukset

MÄÄRÄYS (kohta 55)

- (55) Pakollisina varauksina käsitellään KPL 5 luvun 14 §:ssä tarkoitettuja vastaisia menoja ja menetyksiä.

8.2.14 Velat

MÄÄRÄYS (kohdat 56-58)

- (56) Velkoihin kirjataan velat, jotka perustuvat velkakirjaan, kauppakirjaan, ostolaskuun tai muuhun velan määrän ja velkojan osoittavaan dokumenttiin.
- (57) Velkoihin kirjataan esimerkiksi ostovelat, maksettujen palkkojen ennakonpidätys- ja sosiaaliturvamaksuvelat ja muut ennakonpidätyksen yhteydessä tilitettävät sosiaaliturvaan liittyvät erät. Tilikautena suoritettuja, mutta seuraavaan tilikauteen kohdistuvia vakuutusmaksuja ei lueta tilikauden maksutuloihin, vaan ne merkitään tähän erään.
- (58) Sairauskassojen osalta lainat työnantajayritykseltä ja muut velat esitetään erikseen omana eräänään.

8.2.15 Siirtovelat

MÄÄRÄYS (kohdat 59-60)

- (59) Siirtovelkoihin merkitään menojen ja tulojen jaksottamiseen liittyvät, luonteeltaan laskennalliset erät (menojäämät ja tuloennakot).
- (60) Siirtovelkoihin merkitään menojääminä esimerkiksi maksamattomat palkat ja lomapalkat henkilösivukuluineen, maksamattomat vuokrat ja korot sekä maksamattomat eläkkeet.

9

Toimintakertomus ja liitetiedot

- (1) Vakuutuskassalain (VKL) 6 luvussa säädetään vakuutuskassan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.
- (2) Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:
 - vakuutuskassalain 74 b §:n 6 momentti
 - vakuutuskassalain 77 §:n 3 momentti.

9.1 Toimintakertomus ja liitetiedot - esittäminen

- (3) Toimintakertomuksessa on esitettävä KPL 3 luvun 1a §:ssä ja STMtpA 5 §:ssä vaaditut tiedot. (*Annettu 23.11.2017, voimaan 31.12.2017*)
- (4) Liitetietoina on esitettävä STMtpA:ssa ja siinä säädetyiltä osin KPA:ssa vaaditut tiedot.
- (5) Liitetiedot on esitettävä tilikaudelta ja ellei toisin määrätä, myös edelliseltä tilikaudelta.

9.2 Tuloslaskelman liitetiedot / Sairauskassa

9.2.1 Hoitokulut

MÄÄRÄYS (kohdat 6-7)

- (6) STMtpA 7 §:ssä mainitut hoitokulut eritellään seuraavasti:
 - Palkat ja palkkiot
 - Eläkekulut
 - Muut henkilösivukulut
 - Muut hoitokulut
 - Kansaneläkelaitoksen osuus
- (7) Mikäli muiden hoitokulujen määrä on olennainen, annetaan liitetiedoissa tarvittaessa lisätietoa. Mikäli muihin hoitokuluihin sisältyvät poistot eroavat olennaisesti edellisen tilikauden poistoista, annetaan liitetiedoissa asiasta lisätietoa.

9.2.2 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

MÄÄRÄYS (kohdat 8-9)

(8) STMtpA 7 §:ssä mainitut sijoitustoiminnan tuotot ja kulut eritellään seuraavasti:

Sijoitustoiminnan tuotot

Tuotot sijoituksista työnantajayritykseen

Osinkotuotot

Korkotuotot

Muut tuotot

Tuotot kiinteistösijoituksista

Osinkotuotot

Korkotuotot

Muut tuotot

Tuotot muista sijoituksista

Osinkotuotot

Korkotuotot

Muut tuotot

Yhteensä

Arvonalentumisten palautukset

Kurssivoitot¹

Myyntivoitot

Yhteensä

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista

Kulut muista sijoituksista

Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut

Yhteensä

Arvonalentumiset ja poistot

Arvonalentumiset

Rakennusten poistot

¹ Kun sijoitusten kurssivoitot ja –tappiot ovat olennaisia, on ne esitettävä liitetiedossa.

Kurssitappiot¹

Myyntitappiot

Yhteensä

Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia

ja niiden oikaisua

Sijoitusten arvonkorotus

Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa

- (9) Liitetiedoissa esitetään erikseen sijoitustoiminnan kuluihin sisältyvät sijoitustoiminnan hoitokulut.

9.3 Taseen liitetiedot / Sairauskassa

9.3.1 Sijoitukset

MÄÄRÄYS (kohta 10)

(10) STMtpA 8 §:ssä mainitut sijoitukset eritellään seuraavasti:

Sijoitukset 31.12.	Jäljellä oleva hankintameno ¹	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
--------------------	--	----------------	------------

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöt

Kiinteistöosakkeet

Kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot

Lainasaamiset omilta kiinteistöyhteisöiltä

Sijoitukset työnantajayritykseen

Työnantajayrityksen osakkeet ja osuudet

Rahoitusmarkkinavälineet työnantajayritykseltä

Velkasaamiset työnantajayritykseltä

Saamiset työnantajayritykseltä

Muut sijoitukset työnantajayritykseen

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Rahoitusmarkkinavälineet

Kiinnelainasaamiset

Muut lainasaamiset

Talletukset

Muut sijoitukset²

Arvostuserot yhteensä (sijoitusten käypä arvo-kirjanpitoarvo)

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta (+/-)

¹ Jäljellä oleva hankintameno määritetään luvussa 5.1 Hankintamenoarvostaminen - peruseräatteen

² Kun muiden sijoitusten määrä on olennainen, on siitä annettava lisätietoa.

Indeksiin sidottujen lainojen hankintameneon
sisällytettyä tuottoa

Sijoitusten kirjanpitoarvo sisältää arvonkorotuksia:

Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset

Käyttöomaisuuden arvonkorotukset

9.3.2 Kiinteistösijoitusten muutosten erittely

MÄÄRÄYS (kohdat 11-13)

(11) Kiinteistösijoitusten muutokset eritellään seuraavasti:

	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet ¹	Lainasaamiset omilta kiinteistö- yrityksiltä
Hankintameno 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Tilikauden poistot		
Hankintameno 31.12.		
Kertyneet poistot 1.1.		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		
Tilikauden poistot		
Kertyneet poistot 31.12.		
Arvonalentumiset 1.1.		
Vähennysten arvonalentumiset		
Tilikauden arvonalentumiset		
Arvonalentumisten palautukset		
Arvonalentumiset 31.12.		
Arvonkorotukset 1.1.		
Lisäykset		
Vähennykset		
Arvonkorotukset 31.12.		

¹ sisältää kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintameno

Kirjanpitoarvo 31.12.

(Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

- (12) Vastaava tase-erien muutosta koskeva erittely on tehtävä myös muista STMtpA 8 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainituista eristä.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno

Kirjanpitoarvo

Käypä arvo

- (13) Erittelyssä ilmoitetaan omassa käytössä oleva osuus kiinteistösijoituksista. Tilojen katsotaan olevan omassa käytössä, jos ne ovat konttori-, varasto-, tai muussa sellaisessa sairauskassan omassa käytössä. Käytöltään jaetuissa kiinteistökohteissa oman käytön osuus lasketaan tarvittaessa esimerkiksi neliömetrien jakosuhteen perusteella.

9.3.3 Muiden lainasaamisten erittely

MÄÄRÄYS (kohta 14)

- (14) Muut lainasaamiset eritellään vakuuden laadun mukaan seuraavasti:

Lainasaamiset yhteismäärä

Erittely vakuuslajeittain:

Pankkitakaus

Takausvakuutus

Kiinnitys

Muu vakuus

Yhteensä

9.3.4 Oman pääoman muutokset

- (15) Tilinpäätöksen liitetiedoissa eritellään oman pääoman muutokset KPA 2 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti.

MÄÄRÄYS (kohta 16)

- (16) Vararahaston osalta esitetään lisäksi laskelma VKL 75 §:n mukaisesta täydestä määrästä seuraavasti:

Vakuutusmaksutulo:

200X-2	1000,00
200X-1	950,00
200X	<u>1300,00</u>
	3250,00
Täysi vararahasto 1/3	<u>1083,00</u>

9.3.5 Vakuutustekninen vastuuelva

MÄÄRÄYS (kohta 17)

(17) Tilinpäätöksen liitetiedoissa eritellään vakuutustekninen korvausvastuu seuraavasti:

Korvausvastuu	1.1.
Korvausvastuun muutos	-/+
Korvausvastuu	31.12

9.3.6 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

(18) Vakuutuskassan tulee esittää vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevina liitetietoina STMtpA 10 §:ssä ja KPA 2 luvun 7 §:n 1-5 momenteissa vaaditut tiedot. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

MÄÄRÄYS (kohdat 19-22)

- (19) Vakuutuskassan tulee tilinpäätöstä laatiessaan harkita, onko sellaisia sopimuksia/sitoumuksia, joista saattaa realisoitua menoja ja menetyksiä, ja jotka siten tulisi esittää vastuina ottaen huomioon KPL 3 luvun 2 §:n vaatimus oikeasta ja riittävästä kuvasta.
- (20) Vastuut tulee arvostaa tilinpäätöksessä varovaisuuden periaatetta noudattaen. Tämä tarkoittaa sitä, että vastuut tulee arvostaa tilinpäätöksessä nimellisarvoon tai sitä korkeampaan todennäköiseen arvoon.
- (21) Yleisvakuuksien osalta ei laina/vakuuskohtaista erittelyä aina voi tehdä. Tällöin tulee kuitenkin esittää yleisvakuutta vastaan saatujen lainojen (muiden vastuiden) kokonaismäärä sekä erikseen yleisvakuudeksi annetut omaisuus- tai muut vastaavat erät.
- (22) Yhteisvastuullisista vastuusitoumuksista ilmoitetaan vastuun kokonaismäärä sekä se, että kyseessä on yhteisvastuu.

9.4 Tuloslaskelman liitetiedot / Hautaus- ja eroavustuskassa

9.4.1 Hoitokulut

MÄÄRÄYS (kohdat 23-24)

(23) STMtpA 7 §:ssä mainitut hoitokulut eritellään seuraavasti:

Palkat ja palkkiot

Eläkkeet

Muut henkilösivukulut

Muut hoitokulut

(24) Mikäli muiden hoitokulujen määrä on olennainen, annetaan liitetiedoissa tarvittaessa lisätietoa. Mikäli muihin hoitokuluihin sisältyvät poistot eroavat olennaisesti edellisen tilikauden poistoista, annetaan liitetiedoissa asiasta lisätietoa.

9.4.2 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

MÄÄRÄYS (kohdat 25-26)

(25) STMtpA 7 §:ssä mainitut sijoitustoiminnan tuotot ja kulut eritellään seuraavasti:

Sijoitustoiminnan tuotot:

Tuotot kiinteistösijoituksista

Osinkotuotot

Korkotuotot

Muut tuotot

Tuotot muista sijoituksista

Osinkotuotot

Korkotuotot

Muut tuotot

Yhteensä

Arvonalentumisten palautukset

Kurssivoitot¹

Myyntivoitot

Yhteensä

¹ Kun sijoitusten kurssivoitot ja -tappiot ovat olennaisia, on ne esitettävä liitetiedossa.

Sijoitustoiminnan kulut:

Kulut kiinteistösijoituksista

Kulut muista sijoituksista

Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut

Yhteensä

Arvonalentumiset ja poistot

Arvonalentumiset

Rakennusten poistot

Kurssitappiot¹

Myyntitappiot

Yhteensä

Sijoitustoiminnan nettotuotto

ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua

Sijoitusten arvonkorotus

Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu

Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa

(26)

Liitetiedoissa esitetään erikseen sijoitustoiminnan kuluihin sisältyvät sijoitustoiminnan hoitokulut.

9.5 Taseen liitetiedot / Hautaus- ja eroavustuskassa

9.5.1 Sijoitukset

MÄÄRÄYS (kohta 27)

(27) STMtpA 8 §:ssä mainitut sijoitukset eritellään seuraavasti:

Sijoitukset 31.12.	Jäljellä oleva hankintameno ¹	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
--------------------	--	----------------	------------

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöt

Kiinteistöosakkeet

Kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot

Lainasaamiset omilta kiinteistöyhteisöiltä

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Rahoitusmarkkinavälineet

Kiinnelainasaamiset

Muut lainasaamiset

Talletukset

Muut sijoitukset²

Arvostuserot yhteensä (sijoitusten käypä arvo-kirjanpitoarvo)

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintamennon erotusta (+/-) indeksiin sidottujen lainojen hankintamenoon sisällytettyä tuottoa

Sijoitusten kirjanpitoarvo sisältää arvonkorotuksia:

Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset

Käyttöomaisuuden arvonkorotukset

¹ Jäljellä oleva hankintameno määritellään luvussa 5.1 Hankintameno arvostaminen - peruseräaateet

² Kun muiden sijoitusten määrä on olennainen, on siitä annettava lisätietoa

9.5.2 Kiinteistösijoitusten muutosten erittely

MÄÄRÄYS (kohdat 28-30)

(28) Kiinteistösijoitusten muutokset eritellään seuraavasti:

Kiinteistöt ja
kiinteistö-
osakkeet¹

Lainasaamiset
omilta kiinteistö
yrityksiltä

Hankintameno 1.1.

Lisäykset

Vähennykset

Tilikauden poistot

Hankintameno 31.12.

Kertyneet poistot 1.1.

Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot

Tilikauden poistot

Kertyneet poistot 31.12.

Arvonalentumiset 1.1.

Vähennysten arvonalentumiset

Tilikauden arvonalentumiset

Arvonalentumisten palautukset

Arvonalentumiset 31.12.

Arvonkorotukset 1.1.

Lisäykset

Vähennykset

Arvonkorotukset 31.12.

Kirjanpitoarvo 31.12.

(Annettu x.x.2016, voimaan x.x.2016)

(29) Vastaava tase-erien muutosta koskeva erittely on tehtävä myös muista STMtpA 8 §:n 1 momentin 5 kohdassa mainituista eristä.

¹ sisältää kiinteistöjen vuokraoikeuksien hankintamenot

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno

Kirjanpitoarvo

Käypä arvo

- (30) Erittelyssä ilmoitetaan omassa käytössä oleva osuus kiinteistösijoituksista. Tilojen katsotaan olevan omassa käytössä, jos ne ovat konttori-, varasto-, edustus-, henkilökunnan vapaa-ajanvietto- tai muussa sellaisessa kassan omassa käytössä. Henkilökunnalle vuokratut tilat eivät ole omassa käytössä. Käytöltään jaetuissa kiinteistökohteissa oman käytön osuus lasketaan tarvittaessa neliömetrien tai muun sellaisen jakosuhteen perusteella.

9.5.3 Muiden lainasaamisten erittely

MÄÄRÄYS (kohta 31)

- (31) Muut lainasaamiset eritellään vakuuden laadun mukaan seuraavasti:

Lainasaamiset yhteismäärä

Erittely vakuuslajeittain:

Pankkitakaus

Takausvakuutus

Kiinnitys

Muu vakuus

Yhteensä

9.5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

- (32) Vakuutuskassan tulee esittää vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevina liitetietoina STMTpA 10 §:ssä ja KPA 2 luvun 7 §:n 1-5 momenteissa vaaditut tiedot. (Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016)

MÄÄRÄYS (kohdat 33-35)

- (33) Vakuutuskassan tulee tilinpäätöstä laatiessaan harkita, onko sellaisia sopimuksia/sitoumuksia, joista saattaa realisoitua menoja ja menetyksiä, ja jotka siten tulisi esittää vastuina ottaen huomioon KPL 3 luvun 2 §:n vaatimus oikeasta ja riittävästä kuvasta.
- (34) Vastuut tulee arvostaa tilinpäätöksessä varovaisuuden periaatetta noudattaen. Tämä tarkoittaa sitä, että vastuut tulee arvostaa tilinpäätöksessä nimellisarvoon tai sitä korkeampaan todennäköiseen arvoon.
- (35) Yleisvakuuksien osalta ei laina/vakuuskohtaista erittelyä aina voi tehdä. Tällöin tulee kuitenkin esittää yleisvakuutta vastaan saatujen lainojen (muiden vastuiden) kokonaismäärä sekä erikseen yleisvakuudeksi annetut omaisuus- tai muut vastaavat erät.

Yhteisvastuullisista vastuusitoumuksista ilmoitetaan vastuun kokonaismäärä sekä se, että kyseessä on yhteisvastuu.

10 Kumotut määräykset ja ohjeet

(1) Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat voimaan tullessaan seuraavat Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet

- Vakuutusvalvontaviraston sairauskassoille ja muille kassoille, joilla ei ole vakuutusmaksuvastuuta antaman määräys- ja ohjekokoelman Dnro 8/002/2003.
- Vakuutusvalvontaviraston hautaus- ja eroavustuskassoille antaman määräys- ja ohjekokoelman Dnro 11/002/2002 luvut 1 ja 3.1 liitteineen.

11 Muutoshistoria

Näitä määräyksiä ja ohjeita on muutettu sen voimaantulon jälkeen seuraavasti:

Annettu 9.3.2016, voimaan 1.4.2016

- *muutettu määräyksiä ja ohjeita kirjanpitolain muutoksilla (laki kirjanpitolain muuttamisesta 1620/2015)*
- *muutettu määräyksiä ja ohjeita vakuutuslaskalain muutoksilla (laki vakuutuslaskalain muuttamisesta 1671/2015)*
- *muutettu 5 luvun kohta (24)*
- *lisätty 5 luvun kohdat (13)-(14), (17)-(18), (21), (23), (25)-(26) ja (30), minkä johdosta luvun kohdat on numeroitu uudelleen*
- *muutettu 6 luvun kohdat (6), (18)*
- *lisätty 6 luvun kohta (4), minkä johdosta luvun kohdat on numeroitu uudelleen*
- *muutettu 7 luvun tuloslaskelmakaavaa*
- *lisätty 7 lukuun kohta (28), minkä johdosta luvun kohdat on numeroitu uudelleen*
- *muutettu 8 luvun tasekaavaa*
- *lisätty 8 luvun kohdat (42) ja (44), minkä johdosta luvun kohdat on numeroitu uudelleen*
- *muutettu 9 luvun kohdat (11) ja (28)*

Samalla on tehty eräitä yksittäisiä selvennyksiä määräysten ja ohjeiden kirjoitusasuun.

Annettu 23.11.2017, voimaan 31.12.2017

- *muutettu 3 luvun kohta (1)*
- *muutettu 9 luvun kohta (3)*

Muutokset liittyvät lakiin kirjanpitolain muuttamisesta (1376/2016).